

Bruksela, dnia 11.10.2018 r.
SWD(2018) 443 draft

DOKUMENT ROBOCZY SŁUŻB KOMISJI

Kryteria zielonych zamówień publicznych w UE dotyczące usług sprzątania pomieszczeń

Kryteria zielonych zamówień publicznych w UE dotyczące usług sprzątania pomieszczeń

1	WPROWADZENIE	2
1.1	Definicja i zakres	3
1.2	Uwaga ogólna dotycząca weryfikacji	4
2	Kluczowe elementy wpływu na środowisko	7
3	KRYTERIA ZIELONYCH ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH W UE DOTYCZĄCE USŁUG SPRZĄTANIA POMIESZCZEŃ	9
3.1	Przedmiot i kryteria kwalifikacji (KK)	9
3.2	Specyfikacje techniczne (ST) i kryteria udzielenia zamówienia (KZ)	10
3.2.1	Produkty do czyszczenia	10
3.2.2	Akcesoria włókiennicze służące do czyszczenia	15
3.2.3	Środki oraz praktyki zarządzania środowiskowego	19
3.2.4	Produkty jednorazowego użytku	23
3.2.5	Efektywność energetyczna odkurzaczy	25
3.3	Klauzule dotyczące realizacji zamówienia	26
3.3.1	Produkty do czyszczenia i ich zastosowanie	26
3.3.2	Szkolenie personelu	27
3.3.3	Środki oraz praktyki zarządzania środowiskowego	30
3.3.4	Produkty jednorazowego użytku	30
3.3.5	Zakup nowych odkurzaczy	31
4	Rachunek kosztów cyklu życia	33
4.1	Koszty proponowanych kryteriów	35

1 WPROWADZENIE

Kryteria zielonych zamówień publicznych w UE opracowano w celu ułatwienia organom publicznym zakupu towarów, usług i robót mających ograniczony wpływ na środowisko. Stosowanie kryteriów jest **dobrowolne**. Kryteria zostały sformułowane w taki sposób, aby po wprowadzeniu nieznacznych zmian można było je włączyć (częściowo lub w całości) do dokumentacji przetargowej danego organu, jeżeli uzna on to za stosowne. Organom publicznym zaleca się, aby przed ogłoszeniem zaproszenia do składania ofert sprawdziły na rynku, na którym działają, ofertę w zakresie towarów, usług i robót będących przedmiotem planowanych zakupów. Niniejszy dokument zawiera kryteria zielonych zamówień publicznych w UE opracowane w odniesieniu do grupy produktów „usługi sprzątania pomieszczeń”. W towarzyszącym sprawozdaniu technicznym podano pełne uzasadnienie wyboru tych kryteriów oraz przedstawiono odniesienia do dalszych informacji.

Kryteria podzielono na kryteria kwalifikacji, specyfikacje techniczne, kryteria udzielenia zamówienia i klauzule dotyczące realizacji zamówienia. Istnieją dwa rodzaje kryteriów:

- ***kryteria podstawowe**, które mają na celu ułatwienie stosowania zielonych zamówień publicznych ze szczególnym uwzględnieniem kluczowych obszarów efektywności środowiskowej produktu oraz utrzymanie kosztów administracyjnych przedsiębiorstw na minimalnym poziomie;*
- ***kryteria kompleksowe**, które uwzględniają więcej aspektów lub wyższe poziomy efektywności środowiskowej oraz są przeznaczone do wykorzystania przez organy, które chcą osiągnąć wyższy poziom we wspieraniu realizacji celów środowiskowych i innowacyjnych.*

Jeżeli w przypadku obu rodzajów kryteria są identyczne, dodaje się sformułowanie „takie same w przypadku kryteriów podstawowych i kompleksowych”.

1.1 Definicja i zakres

Grupa produktów „usługi sprzątania pomieszczeń” obejmuje:

- rutynowe profesjonalne usługi sprzątania wykonywane z zachowaniem świadomości środowiskowej w przestrzeniach obejmujących powierzchnie biurowe, pomieszczenia sanitarne (np. toalety lub zlewy) oraz inne przestrzenie dostępne publicznie;
- czyszczenie powierzchni szklanych, do których można się dostać bez zastosowania specjalistycznego sprzętu lub maszyn.

Grupa produktów „usługi sprzątania pomieszczeń” nie obejmuje:

- działań związanych z dezynfekcją i sanityzacją, a także działań związanych ze sprzątaniem, w których wykorzystuje się produkty biobójcze wchodzące w zakres stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 528/2012 w sprawie udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych;
- działań związanych ze sprzątaniem zakładów produkcyjnych.

W skład grupy produktów wchodzi także kryteria środowiskowe dotyczące produktów do czyszczenia (zob. pkt 3.2.1), akcesoriów włókienniczych służących do czyszczenia (np. ścierek, głowic do mopa – zob. pkt 3.2.2) oraz innych produktów często dostarczanych przez przedsiębiorstwa świadczące usługi w zakresie czyszczenia (mydła do rąk, ręczniki z materiału włókienniczego oraz produkty z bibuły – zob. pkt 3.2.4). W niektórych przypadkach instytucje zamawiające zamiast kupować te produkty za pośrednictwem zakontraktowanych usług sprzątania, zamawiają je bezpośrednio. W takich przypadkach instytucje zamawiające powinny odnieść się do kryteriów środowiskowych, które są istotne w przypadku kupowanych przez nie produktów.

Następujące definicje techniczne stanowią pomoc w stosowaniu danych kryteriów (aby uzyskać szczegółowe informacje oraz dalsze definicje techniczne, zob. sprawozdanie techniczne):

„rutynowy” określa usługi profesjonalnego sprzątania, które są świadczone co najmniej raz w miesiącu, z wyjątkiem czyszczenia powierzchni szklanych, które uznaje się za rutynowe, nawet jeśli odbywa się ono z mniejszą częstotliwością (np. co najmniej raz na trzy miesiące).

1.2 Uwaga ogólna dotycząca weryfikacji

W przypadku szeregu kryteriów proponowanym środkiem weryfikacji jest dostarczenie sprawozdań z badań. Dla każdego kryterium wskazano właściwe metody badań. Do organu publicznego należy decyzja, na którym etapie należy dostarczyć tego rodzaju wyniki badań. Co do zasady nie wydaje się konieczne, by od wszystkich oferentów od początku wymagać dostarczania wyników badań. Aby zmniejszyć obciążenie oferentów i organów publicznych, oświadczenie własne mogłoby zostać uznane za wystarczające przy składaniu ofert. Istnieją zatem różne warianty dotyczące tego, czy i kiedy można by było wymagać dostarczenia wspomnianych badań:

a) Na etapie przetargu:

W przypadku *zamówień na dostawę jednorazową* dostarczenia tego dowodu można byłoby wymagać od oferenta składającego najkorzystniejszą ekonomicznie ofertę. Jeżeli dowód zostanie uznany za wystarczający, można udzielić zamówienia. Jeżeli dowód zostanie uznany za niewystarczający lub niezgodny z wymogami wówczas:

- i) jeżeli środki weryfikacji dotyczą specyfikacji technicznej, przedstawienia dowodu zażądano by od następnego w kolejności oferenta o najwyższej liczbie punktów, którego następnie wzięto by pod uwagę przy udzieleniu zamówienia;
- ii) jeżeli środki weryfikacji dotyczą kryterium udzielenia zamówienia, dodatkowo przyznane punkty zostałyby odebrane, a ranking ofert zostałby ponownie przeliczony wraz ze wszystkimi tego konsekwencjami.

Sprawozdanie z badania służy weryfikacji tego, czy pod kątem pewnych wymogów przebadano produkt próbny, a nie wyroby faktycznie dostarczone w ramach zamówienia. W przypadku umów ramowych sytuacja może wyglądać inaczej. Scenariusz ten omówiono bardziej szczegółowo w następnym punkcie dotyczącym realizacji zamówień oraz w dodatkowych wyjaśnieniach podanych poniżej.

b) Podczas realizacji zamówienia:

Przedstawienia wyników badań można żądać w odniesieniu do jednego elementu lub kilku elementów dostarczonych w ramach umowy albo ogólnie, albo w przypadku istnienia wątpliwości dotyczących fałszywych oświadczeń. Ma to szczególne znaczenie w przypadku zamówień ramowych, w których nie określa się początkowego zamówienia.

Zaleca się włączenie do umowy jednoznacznych klauzul dotyczących realizacji zamówienia. Powinny one stanowić, że instytucja zamawiająca ma prawo do wykonywania losowych badań weryfikacyjnych w dowolnym momencie w trakcie obowiązywania umowy. Jeżeli wyniki takich badań pokazują, że dostarczone produkty nie spełniają kryteriów, instytucja zamawiająca uzyska prawo do nałożenia kar oraz będzie mogła rozwiązać umowę. Niektóre organy publiczne włączają warunki, zgodnie z którymi jeżeli z badań wynika, że produkt spełnia ich wymogi, koszty badań musi pokryć organ publiczny; jeżeli jednak wymogi nie są spełnione, koszty musi pokryć dostawca.

W przypadku *umów ramowych* moment, w którym żąda się przedstawienia dowodu będzie zależał od konkretnych postanowień umowy:

- i) W przypadku umów ramowych z pojedynczym podmiotem, w ramach których poszczególne towary, które mają zostać dostarczone, określa się przy przyznawaniu umowy ramowej, i pozostaje tylko kwestia liczby potrzebnych jednostek, zastosowanie mają takie same zasady co w przypadku opisanych powyżej zamówień na dostawę jednorazową;
- ii) W przypadku umów ramowych, w których dokonuje się wstępnego wyboru kilku potencjalnych dostawców wraz z wynikającą procedurą konkurencyjną pomiędzy wstępnie wybranymi dostawcami, na tym wstępnym etapie preselekcji oferenci mogą jedynie wykazać zdolność do dostarczenia towarów spełniających minimalne wymogi w zakresie efektywności zawarte w umowie ramowej. W odniesieniu do zamówień (lub zleceń) „na żądanie”, których udziela się w następstwie procedury konkurencyjnej między wstępnie wybranymi dostawcami, stosuje się te same zasady, co w ramach powyższych lit. a) i b), jeżeli należy udowodnić zgodność z dodatkowymi wymogami w ramach procedury konkurencyjnej. Jeżeli procedura konkurencyjna dotyczy wyłącznie ceny, należy rozważyć przeprowadzenie kontroli na etapie realizacji zamówienia.

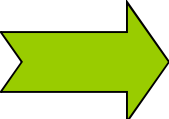
Ważne jest również, aby wyraźnie wskazać możliwość zapewnienia przez oferentów weryfikacji na podstawie produktów posiadających oznakowanie ekologiczne UE lub poprzez inne odpowiednie oznakowanie ekologiczne typu I (zgodnie z ISO 14024) spełniające te same

określone wymogi. Takie produkty uznaje się za zgodne z odpowiednimi kryteriami, a weryfikacji zażądano by zgodnie z tym samym podejściem, które ustalono w odniesieniu do wyników badań.

Należy również zauważyć, że zgodnie z art. 44 ust. 2 dyrektywy 2014/24/UE instytucja zamawiająca zaakceptuje inne odpowiednie środki dowodowe. Mogą one obejmować dokumentację techniczną producenta, jeżeli dany wykonawca nie ma dostępu do sprawozdań z badań ani nie ma możliwości ich uzyskania w stosownym terminie. Jest to możliwe pod warunkiem, że brak dostępu nie mógł zostać przypisany danemu wykonawcy oraz że dany wykonawca tym samym dowiedzie, że zrealizowane przez niego roboty, dostawy lub usługi spełniają wymogi lub kryteria określone w specyfikacjach technicznych, kryteriach udzielenia zamówienia lub warunkach realizacji zamówienia. W przypadku odniesienia do zaświadczenia/sprawozdania z badań sporządzonego przez określoną jednostkę oceniającą zgodność do celów przeprowadzania badań, instytucje zamawiające zaakceptują również zaświadczenia/sprawozdania z badań wystawione przez inne równoważne jednostki oceniające zgodność.

2 KLUCZOWE ELEMENTY WPŁYWU NA ŚRODOWISKO

Na podstawie dostępnych dowodów naukowych w poniższej tabeli zawarto podsumowanie głównych elementów wpływu na środowisko usług sprzątanania pomieszczeń z punktu widzenia całego cyklu życia (aby uzyskać szczegółowe informacje, zob. sprawozdanie techniczne). W tej samej tabeli przedstawiono również podejście stosowane w ramach zielonych zamówień publicznych w UE celem łagodzenia lub ograniczania tego wpływu.

Kluczowe elementy wpływu na środowisko podczas cyklu życia produktu	Podejście stosowane w ramach zielonych zamówień publicznych w UE
<ul style="list-style-type: none"> • Postać użytkowa produktu do czyszczenia i wykorzystanie surowców, produkcja oraz wycofanie z użycia produktów do czyszczenia i jednorazowych akcesoriów do czyszczenia • Zużycie energii i wody na etapie użytkowania produktów do czyszczenia i urządzeń energetycznych • Zrzut ścieków związany ze stosowaniem produktów do czyszczenia • Wytwarzanie odpadów (stałych i płynnych) 	 <ul style="list-style-type: none"> • Wymaganie od usługodawcy posiadania kompetencji kluczowych oraz stosowania kluczowych środków i praktyk zarządzania środowiskowego • Wymaganie zapewnienia odpowiedniego i częstego szkolenia personelu usługodawcy • Wymaganie stosowania produktów do czyszczenia o niskim poziomie wpływu na środowisko • Zachęcanie do zakupu skoncentrowanych produktów do czyszczenia • Wymaganie stosowania akcesoriów do czyszczenia o niskim poziomie wpływu na środowisko (w tym wyrobów z mikrofibry) • Wymaganie stosowania energooszczędnych urządzeń energetycznych (w tym odkurzaczy) • Wymaganie dostarczania produktów jednorazowego użytku o niskim poziomie wpływu na środowisko

Kolejność, w jakiej wymieniono rodzaje wpływu, nie musi odzwierciedlać ich znaczenia

Szczegółowe informacje na temat usług sprzątania pomieszczeń, w tym informacje na temat przepisów, norm i źródeł technicznych wykorzystywanych jako dowody, znajdują się w sprawozdaniu technicznym.

3 KRYTERIA ZIELONYCH ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH W UE DOTYCZĄCE USŁUG SPRZĄTANIA POMIESZCZEŃ

3.1 Przedmiot i kryteria kwalifikacji (KK)

PRZEDMIOT	
Świadczenie usług sprzątania o zmniejszonym wpływie na środowisko.	
Kryteria podstawowe	Kryteria kompleksowe
KRYTERIA KWALIFIKACJI	
KK1. Kompetencje oferenta <i>(takie same zapisy w przypadku kryteriów podstawowych i kompleksowych)</i> Oferent musi posiadać stosowne kompetencje oraz doświadczenie w świadczeniu usług sprzątania pomieszczeń z zachowaniem świadomości środowiskowej, obejmujące co najmniej: <ul style="list-style-type: none"> • zastosowanie produktów do czyszczenia, którym przyznano oznakowanie ekologiczne UE dla produktów do czyszczenia powierzchni twardych lub inne oznakowanie EN ISO 14024 typu I urzędowo uznawane w państwach członkowskich na poziomie krajowym lub regionalnym, w odniesieniu do co najmniej 50 % czynności związanych z czyszczeniem wykonywanych w ramach zamówienia; • szkolenia personelu prowadzone przez trenerów wewnętrznych lub zewnętrznych, obejmujące aspekty środowiskowe, takie jak prawidłowe rozcieńczanie i dozowanie produktów do czyszczenia, usuwanie ścieków i sortowanie odpadów. Weryfikacja: Dowody w postaci informacji i referencji dotyczących odpowiednich zamówień zrealizowanych w ciągu ostatnich 5 lat, w zakres których wchodziły powyższe elementy. Dowody te należy poprzeć zapisami działań szkoleniowych personelu, w których wymieniono tematy objęte	

szkoleniami.

Przedsiębiorstwa, którym przyznano oznakowanie ekologiczne UE do świadczenia usług sprzątania pomieszczeń lub inne stosowne oznakowanie EN ISO 14024 typu I urzędowo uznawane w państwach członkowskich na poziomie krajowym lub regionalnym, zostaną uznane za zgodne z wymogami.

3.2 Specyfikacje techniczne (ST) i kryteria udzielenia zamówienia (KZ)

3.2.1 Produkty do czyszczenia	
Kryteria podstawowe	Kryteria kompleksowe
SPECYFIKACJA TECHNICZNA	
ST1.1 Stosowanie produktów do czyszczenia z oznakowaniem ekologicznym <i>Wariant A (łatwiejszy do zweryfikowania podczas realizacji zamówienia)</i> Następujące rodzaje produktów do czyszczenia [wykaz produktów do czyszczenia określi instytucja zamawiająca – np. uniwersalne środki do czyszczenia, środki do czyszczenia urządzeń sanitarnych] służących do wykonywania czynności związanych z zamówieniem muszą być zgodne z kryterium 1 i kryterium 4 oznakowania ekologicznego UE dla produktów do czyszczenia powierzchni twardych ¹ , które obejmują odpowiednio toksyczność organizmów wodnych oraz substancje wyłączone lub ograniczone.	ST1.1 Stosowanie produktów do czyszczenia z oznakowaniem ekologicznym Wszystkie produkty do czyszczenia, które mają służyć do wykonywania czynności związanych z zamówieniem, muszą być zgodne z kryterium 1 i kryterium 4 oznakowania ekologicznego UE dla produktów do czyszczenia powierzchni twardych ¹ , które obejmują odpowiednio toksyczność w stosunku do organizmów wodnych oraz substancje wyłączone lub podlegające ograniczeniom. Weryfikacja: Oferent musi dostarczyć wykaz produktów do czyszczenia, z których

¹ Dz.U. L 180 z 12.7.2017, s. 45–62; Decyzja Komisji (UE) 2017/1217 z dnia 23 czerwca 2017 r. ustanawiająca kryteria oznakowania ekologicznego UE dla środków do czyszczenia powierzchni twardych. Kryteria są dostępne pod adresem: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/PDF/?uri=CELEX:32017D1217&from=pl>

[https://eur-lex.europa.eu/legal-](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/PDF/?uri=CELEX:32017D1217&from=pl)

<p><i>Wariant B (trudniejszy do zweryfikowania podczas realizacji zamówienia)</i></p> <p>Co najmniej A%^{a)} objętości wszystkich nabytych produktów do czyszczenia służących do wykonywania czynności związanych z zamówieniem musi być zgodnych z kryterium 1 oznakowania ekologicznego UE dla produktów do czyszczenia powierzchni twardych obejmującym toksyczność dla organizmów wodnych oraz z kryterium 4 tego oznakowania obejmującym substancje wyłączone lub podlegające ograniczeniom¹.</p> <p>Weryfikacja:</p> <p>Oferent musi dostarczyć wykaz produktów do czyszczenia, z których będzie korzystał w trakcie realizacji zamówienia, a także przedstawić dokumentację potwierdzającą ich zgodność z wymogami. Produkty, które otrzymały oznakowanie ekologiczne UE dla produktów do czyszczenia powierzchni twardych¹, zostaną uznane za zgodne z wymogami.</p>	<p>będzie korzystał w trakcie realizacji zamówienia, a także przedstawić dokumentację potwierdzającą ich zgodność z wymogami. Produkty, które otrzymały oznakowanie ekologiczne UE dla produktów do czyszczenia powierzchni twardych¹, zostaną uznane za zgodne z wymogami.</p>
	<p>ST1.2. Stosowanie skoncentrowanych, nierozcieńczonych produktów do czyszczenia</p> <p><i>Wariant A (łatwiejszy do zweryfikowania podczas realizacji zamówienia)</i></p> <p>Następujące produkty do czyszczenia [wykaz produktów do czyszczenia określi instytucja zamawiająca – np. uniwersalne środki do czyszczenia, środki do czyszczenia urządzeń sanitarnych] służące do wykonywania czynności związanych z zamówieniem muszą posiadać minimalny współczynnik rozcieńczenia o wartości 1:80.</p>

	<p><i>Wariant B (trudniejszy do zweryfikowania podczas realizacji zamówienia)</i></p> <p>Co najmniej B %^{a)} objętości wszystkich nabytych produktów do czyszczenia służących do wykonywania czynności związanych z zamówieniem musi posiadać minimalny współczynnik rozcieńczenia o wartości 1:80.</p> <p>Weryfikacja:</p> <p>Oferent musi dostarczyć wykaz produktów do czyszczenia, z których będzie korzystał w trakcie realizacji zamówienia, a także przedstawić dokumentację potwierdzającą ich zgodność z wymogami.</p> <p>Dla każdego produktu wnioskodawca musi dostarczyć dokumentację dotyczącą stosowanego współczynnika rozcieńczenia (karty charakterystyki, instrukcje dla użytkownika lub inne istotne środki). Jeżeli dla produktu można stosować wiele współczynników rozcieńczenia, należy przedstawić ten współczynnik rozcieńczenia, który personel wewnętrzny uzna za stosowany najczęściej. W przypadku środków gotowych do użycia współczynnik rozcieńczenia należy oznaczyć jako 1.</p>
KRYTERIA UDZIELENIA ZAMÓWIENIA	
<p>KZ1.1 Stosowanie produktów do czyszczenia z oznakowaniem ekologicznym</p> <p><i>Punkt ten ma zastosowanie jedynie w odniesieniu do ST 1.1 – Wariant B</i></p>	

<p>Punkty przyznawane będą proporcjonalnie ofertom, w przypadku których więcej niż A %^{a)} objętości wszystkich nabytych produktów do czyszczenia, które mają służyć do wykonywania czynności związanych z zamówieniem, jest zgodnych z kryterium 1 i kryterium 4 oznakowania ekologicznego UE dla produktów do czyszczenia powierzchni twardych¹, które obejmują odpowiednio toksyczność w stosunku do organizmów wodnych oraz substancje wyłączone lub podlegające ograniczeniom.</p> <p>Weryfikacja: Ofertant musi dostarczyć wykaz produktów do czyszczenia, z których będzie korzystał w trakcie realizacji zamówienia, a także przedstawić dokumentację potwierdzającą ich zgodność z wymogami. Produkty, które otrzymały oznakowanie ekologiczne UE dla produktów do czyszczenia powierzchni twardych¹, zostaną uznane za zgodne z wymogami.</p>	
<p>KZ1.2. Stosowanie skoncentrowanych, nierozcieńczonych produktów do czyszczenia</p> <p>Punkty przyznawane będą ofertom proporcjonalnie do odsetka objętości wszystkich nabytych produktów do czyszczenia, które mają służyć do wykonywania czynności związanych z zamówieniem i które posiadają minimalny współczynnik rozcieńczenia o wartości 1:80.</p> <p>Weryfikacja: Ofertant musi dostarczyć wykaz produktów do czyszczenia, z których będzie korzystał w trakcie realizacji zamówienia, a także przedstawić</p>	

<p>dokumentację potwierdzającą ich zgodność z wymogami.</p> <p>Dla każdego produktu wnioskodawca musi dostarczyć dokumentację dotyczącą stosowanego współczynnika rozcieńczenia (karty charakterystyki, instrukcje dla użytkownika lub inne istotne środki). Jeżeli dla produktu można stosować wiele współczynników rozcieńczenia, należy przedstawić ten współczynnik rozcieńczenia, który personel wewnętrzny uzna za stosowany najczęściej. W przypadku środków gotowych do użycia współczynnik rozcieńczenia należy oznaczyć jako 1.</p>	
<p>Objaśnienia</p>	
<p><u>Wartości zalecane dla (A %) – Korzystanie z produktów do czyszczenia z oznakowaniem ekologicznym</u></p> <p>50–70 % objętości wszystkich nabytych produktów do czyszczenia służących do wykonywania zamówienia spełnia kryteria oznakowania ekologicznego UE dla produktów do czyszczenia powierzchni twardych obejmujące toksyczność w stosunku do organizmów wodnych oraz substancje wyłączone lub podlegające ograniczeniom.</p> <p><u>Wartości zalecane dla (B %) – Stosowanie skoncentrowanych, nierozcieńczonych produktów</u></p> <p>30–50 % objętości wszystkich nabytych produktów do czyszczenia służących do wykonywania zamówienia posiada minimalny współczynnik rozcieńczenia o wartości 1:80.</p> <p>Uwaga: Wyjątki mogą zaistnieć, jeżeli instytucje mają specjalne wymagania dotyczące czyszczenia, a specyfikacja niezbędnych produktów do czyszczenia nie pozwala spełnić tych kryteriów. Zwolnienie z wymogów można uzyskać w przypadku udowodnienia, że na rynku nie ma dostępnych produktów.</p> <p><small>a) A i B stanowią próg, który określi zamawiający (specyfikacje techniczne i kryteria udzielenia zamówienia). W objaśnieniach przedstawiono zalecenia dotyczące jego wartości.</small></p>	

3.2.2 Akcesoria włókiennicze służące do czyszczenia	
Kryteria podstawowe	Kryteria kompleksowe
SPECYFIKACJA TECHNICZNA	
<p>ST2.1 Stosowanie wyrobów z mikrofibry</p> <p>Co najmniej C %^{b)} wszystkich akcesoriów włókienniczych służących do czyszczenia (np. ścierek, głowic do mopa), które będą wykorzystywane do wykonywania czynności związanych z zamówieniem, musi być wykonanych z mikrofibry.</p> <p>Konserwację produktu należy przeprowadzać, opierając się na instrukcji technicznej, w której omówiono sposób jego użytkowania oraz wskazówki dotyczące mycia.</p> <p>Weryfikacja:</p> <p>Oferent musi dostarczyć wykaz akcesoriów włókienniczych służących do czyszczenia, z których będzie korzystał w trakcie wykonywania zamówienia, wyszczególniając te, które są wykonane z mikrofibry i którym towarzyszą instrukcje techniczne zawierające wskazówki dotyczące konserwacji.</p>	<p>ST2.1 Stosowanie wyrobów z mikrofibry oraz produktów do czyszczenia z oznakowaniem ekologicznym</p> <p>Wszystkie akcesoria włókiennicze służące do czyszczenia (np. ściarki, głowice do mopa), które będą wykorzystywane do wykonywania czynności związanych z zamówieniem, muszą być wykonane z mikrofibry lub spełniać wymogi określone w oznakowaniu ekologicznym UE dla wyrobów włókienniczych.²</p> <p>Konserwację produktu należy przeprowadzać, opierając się na instrukcji technicznej, w której omówiono sposób jego użytkowania oraz wskazówki dotyczące mycia.</p> <p>Weryfikacja:</p> <p>Oferent musi dostarczyć wykaz akcesoriów włókienniczych służących do czyszczenia, z których będzie korzystał w trakcie wykonywania zamówienia, wyszczególniając te, które są wykonane z mikrofibry lub które otrzymały oznakowanie ekologiczne UE dla wyrobów włókienniczych² i którym towarzyszą instrukcje techniczne zawierające wskazówki dotyczące konserwacji.</p>

² Dz.U. L 174 z 13.6.2014, s. 45–83; DECYZJA KOMISJI z dnia 5 czerwca 2014 r. ustalająca kryteria ekologiczne przyznawania oznakowania ekologicznego UE dla wyrobów włókienniczych. Kryteria są dostępne pod adresem: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014D0350&from=pl>

	<p>ST2.2 Stosowanie akcesoriów do czyszczenia z oznakowaniem ekologicznym</p> <p>Co najmniej D %^{b)} wszystkich akcesoriów włókienniczych służących do czyszczenia (np. ścierek, głowic do mopa), które będą wykorzystywane do wykonywania czynności związanych z zamówieniem, musi spełniać wymogi techniczne określone w oznakowaniu ekologicznym UE dla wyrobów włókienniczych².</p> <p>Konserwację produktu należy przeprowadzać, opierając się na instrukcji technicznej, w której omówiono sposób jego użytkowania oraz wskazówki dotyczące mycia.</p> <p>Weryfikacja:</p> <p>Oferent musi dostarczyć wykaz akcesoriów włókienniczych służących do czyszczenia, z których będzie korzystał w trakcie wykonywania zamówienia, a także przedstawić dokumentację potwierdzającą ich zgodność z wymogami.</p> <p>Produkty, które otrzymały oznakowanie ekologiczne UE dla wyrobów włókienniczych² lub oznakowanie równoważne i których instrukcje techniczne zawierają wskazówki dotyczące konserwacji, zostaną uznane za zgodne z wymogami.</p>
KRYTERIA UDZIELENIA ZAMÓWIENIA	
<p>KZ2.1 Stosowanie wyrobów z mikrofibry</p> <p>Punkty przyznawane będą proporcjonalnie ofertom, w przypadku których więcej niż C %^{b)} wszystkich akcesoriów włókienniczych służących do czyszczenia (np. ścierek, głowic do mopa), które będą</p>	

<p>wykorzystywane do wykonywania czynności związanych z zamówieniem, jest wykonanych z mikrofibry.</p> <p>Konserwację produktu należy przeprowadzać, opierając się na instrukcji technicznej, w której omówiono sposób jego użytkowania oraz wskazówki dotyczące mycia.</p> <p>Weryfikacja:</p> <p>Oferent musi dostarczyć wykaz akcesoriów włókienniczych służących do czyszczenia, z których będzie korzystał w trakcie wykonywania zamówienia, wyszczególniając te, które są wykonane z mikrofibry i którym towarzyszą instrukcje techniczne zawierające wskazówki dotyczące konserwacji.</p>	
<p>KZ2.2 Stosowanie akcesoriów do czyszczenia z oznakowaniem ekologicznym</p> <p>Punkty przyznawane będą proporcjonalnie ofertom, w przypadku których określony odsetek wszystkich akcesoriów włókienniczych służących do czyszczenia (np. ścierek, głowic do mopa), które będą wykorzystywane do wykonywania czynności związanych z zamówieniem, spełnia wymogi techniczne określone w oznakowaniu ekologicznym UE dla wyrobów włókienniczych².</p> <p>Konserwację produktu należy przeprowadzać, opierając się na instrukcji technicznej, w której omówiono sposób jego użytkowania oraz</p>	<p>KZ2.2 Stosowanie akcesoriów do czyszczenia z oznakowaniem ekologicznym</p> <p>Punkty przyznawane będą proporcjonalnie ofertom, w przypadku których więcej niż D %¹⁾ wszystkich akcesoriów włókienniczych służących do czyszczenia (np. ścierek, głowic do mopa), które będą wykorzystywane do wykonywania czynności związanych z zamówieniem, spełnia wymogi techniczne określone w oznakowaniu ekologicznym UE dla wyrobów włókienniczych².</p> <p>Konserwację produktu należy przeprowadzać, opierając się na instrukcji technicznej, w której omówiono sposób jego użytkowania oraz</p>

<p>wskazówki dotyczące mycia.</p> <p>Weryfikacja: Oferent musi dostarczyć wykaz akcesoriów włókienniczych służących do czyszczenia, z których będzie korzystał w trakcie wykonywania zamówienia, a także przedstawić dokumentację potwierdzającą ich zgodność z wymogami. Produkty, które otrzymały oznakowanie ekologiczne UE dla wyrobów włókienniczych² i których instrukcje techniczne zawierają wskazówki dotyczące konserwacji, zostaną uznane za zgodne z wymogami.</p>	<p>wskazówki dotyczące mycia.</p> <p>Weryfikacja: Oferent musi dostarczyć wykaz akcesoriów włókienniczych służących do czyszczenia, z których będzie korzystał w trakcie wykonywania zamówienia, a także przedstawić dokumentację potwierdzającą ich zgodność z wymogami. Produkty, które otrzymały oznakowanie ekologiczne UE dla wyrobów włókienniczych² i których instrukcje techniczne zawierają wskazówki dotyczące konserwacji, zostaną uznane za zgodne z wymogami.</p>
Objaśnienia	
<p><u>Wartości zalecane dla (C %) — Stosowanie wyrobów z mikrofibry</u></p> <p>50–75 % wszystkich akcesoriów włókienniczych służących do czyszczenia (np. ścierek, głowic do mopa), które będą wykorzystywane do wykonywania czynności związanych z zamówieniem, musi być wykonanych z mikrofibry.</p> <p><u>Wartości zalecane dla (D %) – Stosowanie akcesoriów do czyszczenia z oznakowaniem ekologicznym</u></p> <p>20–50 % wszystkich akcesoriów włókienniczych służących do czyszczenia (np. ścierki, głowice do mopa), które będą wykorzystywane do wykonywania zamówienia, musi być zgodnych z wymogami określonymi w oznakowaniu ekologicznym UE dla materiałów włókienniczych.</p> <p>Uwaga: Instytucja zamawiająca będzie zobowiązana określić sposób oceniania wartości procentowej, tj. czy będzie się to odbywać na podstawie liczby akcesoriów włókienniczych, czy też na podstawie ich wartości.</p> <p>Wyjątki mogą zaistnieć, jeżeli instytucje mają specjalne wymagania dotyczące czyszczenia.</p>	

Zwolnienie z wymogów uzyskuje się w przypadku udowodnienia, że na rynku nie ma dostępnych produktów.

b) C i D stanowią próg, który musi określić zamawiający (specyfikacje techniczne i kryteria udzielenia zamówienia). W objaśnieniach przedstawiono zalecenia dotyczące jego wartości.

3.2.3 Środki oraz praktyki zarządzania środowiskowego

Kryteria podstawowe

Kryteria kompleksowe

SPECYFIKACJA TECHNICZNA

ST3 Środki oraz praktyki zarządzania środowiskowego

(takie same zapisy w przypadku kryteriów podstawowych i kompleksowych)

Oferent ma obowiązek dysponować procedurami operacyjnymi, które będą stosowane podczas realizacji zamówienia do:

1. monitorowania i kontrolowania wskaźników, które należy określić w ofercie. Monitorowanie powinno odbywać się co najmniej raz na 4 miesiące w ciągu typowego dnia oraz obejmować następujące wskaźniki:

- liczba zastosowanych produktów do czyszczenia (ze wskazaniem, czy w stosownych przypadkach posiadają oznaczenie ekologiczne – ich współczynnik rozcieńczenia);
- zastosowane akcesoria do czyszczenia (rodzaj oraz czy są produktami wielokrotnego użytku);
- ilość wody przeznaczanej na czynności związane z czyszczeniem oraz miejsce jej zrzutu;
- wykorzystane urządzenia energetyczne (ze wskazaniem ich klasy efektywności energetycznej) oraz czas ich pracy;
- ilość wytworzonych stałych odpadów powstałych w wyniku czynności sprzątania oraz działania związane z ich sortowaniem;

2. minimalizowania wpływu na środowisko związanego ze wskaźnikami monitorowanymi i zapisanymi w pkt 1, w dążeniu do określonego celu.

Procedury muszą w szczególności uwzględniać następujące aspekty, które mają na celu:

- możliwie jak najbardziej ograniczyć stosowanie produktów do czyszczenia;
- zwiększyć stosowanie produktów do czyszczenia z oznakowaniem ekologicznym;
- ograniczyć stosowanie akcesoriów do czyszczenia jednorazowego użytku;
- ograniczyć zużycie wody;
- podnieść klasę efektywności energetycznej stosowanych urządzeń energetycznych;
- ograniczyć ilość stałych odpadów powstających w wyniku czynności sprzątania oraz podnieść stopień ich sortowania/recyklingu;

3. oceny wdrażania pkt 1 i 2 poprzez śledzenie wszelkich zmian wskaźników oraz wdrażania procedur;

4. w przypadku odchyłań, wdrożenia niezbędnych działań mających na celu ich skorygowanie oraz, w miarę możliwości, zapobieżenie im w przyszłości;

5. sporządzenia rocznego sprawozdania na temat zmian tych wskaźników.

Weryfikacja:

Oferent musi przedstawić pisemny opis procedur:

1. dotyczących monitorowania i rejestracji wskaźników, o których wspomniano w pkt 1), co najmniej raz na 2 miesiące; należy również przedstawić opis środków, które będą stosowane w celu zminimalizowania wpływu na środowisko wskaźników wymienionych w pkt 1) oraz zgodne z kryteriami wymienionymi w pkt 2);

2. zapewniających wdrożenie procedur operacyjnych;

3. dotyczących korygowania odchyłań stwierdzonych w trakcie oceny i w miarę możliwości zapobiegania im w przyszłości. Systemy zarządzania środowiskowego certyfikowane zgodnie z ISO 14001 lub zarejestrowane zgodnie z systemem ek zarzadzania i audytu UE (EMAS)³ oraz usługi posiadające oznakowanie ekologiczne UE dla usług sprzątanía pomieszczeń uznaje się za zgodne, jeżeli obejmują one wymóg w zakresie sprawozdawczości i cel minimalizowania wpływu na środowisko.

KRYTERIA UDZIELENIA ZAMÓWIENIA

KZ3 Systemy zarządzania środowiskowego

(takie same zapisy w przypadku kryteriów podstawowych i kompleksowych)

Punkty będą przyznawane proporcjonalnie do jakości systemu zarządzania środowiskowego, który oferenci zobowiązują się wprowadzić w celu realizacji zamówienia.

W ocenie należy wziąć pod uwagę następujące kwestie:

- a) określenie istotnych bezpośrednich i pośrednich aspektów środowiskowych (w oparciu o ich wpływ na środowisko) oraz określenie odpowiednich środków mających na celu zminimalizowanie ich wpływu;
- b) szczegółowy program działań zapewniający, aby określone środki były stosowane odpowiednio do świadczonych usług. Program działań musi również określać cele w zakresie efektywności środowiskowej związane z określonymi aspektami środowiskowymi (np. ograniczenie ilości stosowanych produktów do czyszczenia);
- c) coroczną wewnętrzną ocenę przeprowadzaną w celu umożliwienia weryfikacji efektywności organizacji w odniesieniu do celów określonych w programie działań. Zarząd organizacji wykorzystuje wyniki oceny w dążeniu do ciągłej poprawy w drodze aktualizacji unijnego programu działań w zakresie środowiska (cele i działania);
- d) ocenę strony trzeciej przeprowadzoną przez jednostkę oceniającą zgodność, tj. organ akredytowany lub licencjonowany – zgodnie

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ek zarzadzania i audytu we Wspólnocie (EMAS), uchylające rozporządzenie (WE) nr 761/2001 oraz decyzje Komisji 2001/681/WE i 2006/193/WE (Dz.U. L 342 z 22.12.2009, s. 1).

- z przepisami UE lub normami międzynarodowymi – w celu przeprowadzenia oceny zgodności systemów zarządzania środowiskowego;
- e) zdolność do dostarczenia dowodów rzeczowych lub dokumentów, zweryfikowanych przez stronę trzecią, które potwierdzają brak dowodów istnienia niezgodności z wymaganiami prawnymi dotyczącymi środowiska;
- f) zobowiązanie do ciągłej poprawy efektywności środowiskowej określonych aspektów środowiskowych, w szczególności poprzez okresowe monitorowanie i publicznie dostępne sprawozdania na temat efektywności środowiskowej danej organizacji. Efektywność środowiskowa powinna być oceniana na podstawie ogólnych i sektorowych wskaźników skupiających się na kluczowych obszarach środowiskowych. Wskaźniki środowiskowe powinny zapewniać zgodność i porównywalność informacji oraz umożliwiać organizacji porównanie jej efektywności środowiskowej, zarówno w różnych okresach sprawozdawczych, jak i z efektywnością środowiskową innych organizacji lub wskaźnikami sektorowymi;
- g) obowiązkową publikację deklaracji środowiskowej co najmniej raz na cztery lata, zweryfikowanej przez niezależnego weryfikatora środowiskowego i zawierającej opis następujących elementów:
- struktury i działalności organizacji;
  - polityki środowiskowej i systemu zarządzania środowiskowego;
  - aspektów środowiskowych i wpływu na środowisko;
  - programu środowiskowego, w tym jego działań i celów;
  - efektywności środowiskowej i zgodności z mającymi zastosowanie zobowiązaniami prawnymi dotyczącymi środowiska;
- h) aktywnego zaangażowania pracowników, w tym zarówno ich uczestnictwa, jak i informacji przekazywanych poszczególnym pracownikom i ich przedstawicielom. Dotyczy to zaangażowania pracowników w proces ciągłej poprawy wyników organizacji w zakresie efektywności środowiskowej poprzez udział we wszystkich etapach systemu zarządzania środowiskowego.

Weryfikacja:

Oferent musi przedstawić opis środków, które zostaną wdrożone w celu spełnienia wyżej wymienionych wymogów.

Systemy zarządzania środowiskowego certyfikowane zgodnie z normą ISO 14001 będą uznawane za spełniające wymogi pkt a), b), c) i d). Systemy zarządzania środowiskowego zarejestrowane w ramach EMAS będą uznawane za spełniające wymogi wszystkich punktów wymienionych powyżej.

3.2.4 Produkty jednorazowego użytku	
Kryteria podstawowe	Kryteria kompleksowe
SPECYFIKACJA TECHNICZNA <i>(poniższe kryteria mają zastosowanie tylko wtedy, gdy instytucja zamawiająca wymaga dostarczenia produktów jednorazowego użytku w ramach oferty)</i>	
ST4.1 Mydło do rąk Co najmniej E % ^{c)} objętości wszystkich nabytych mydeł do rąk, które oferent ma dostarczyć instytucji zamawiającej w ramach zamówienia, musi spełniać wymogi techniczne oznakowania ekologicznego UE dotyczące produktów kosmetycznych spłukiwanych ⁴ .	
Weryfikacja: Oferent musi przedstawić wykaz mydeł do rąk, które dostarczy instytucji zamawiającej w ramach realizacji zamówienia, a także przedstawić dokumentację potwierdzającą ich zgodność z wymogami. Produkty, które otrzymały oznakowanie ekologiczne UE dla produktów kosmetycznych spłukiwanych ⁴ , zostaną uznane za zgodne z wymogami.	
ST4.2 Ręczniki z materiału włókienniczego Co najmniej F % ^{c)} wszystkich rolek ręczników z materiału włókienniczego, wyrażonych za pomocą liczby rolek, które oferent ma dostarczyć instytucji zamawiającej w ramach zamówienia, musi spełniać wymogi techniczne oznakowania ekologicznego UE dotyczące wyrobów włókienniczych ² .	

⁴ Dz.U. L 354 z 11.12.2014, s. 47-61; Decyzja Komisji z dnia 9 grudnia 2014 r. ustalająca ekologiczne kryteria przyznawania oznakowania ekologicznego UE produktom kosmetycznym spłukiwanym.

Kryteria są dostępne pod adresem: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014D0350&from=pl>

Weryfikacja:

Oferent musi przedstawić wykaz produktów, które dostarczy instytucji zamawiającej w ramach realizacji zamówienia, jak również dokumentację potwierdzającą ich zgodność z wymogami. Produkty, które otrzymały oznakowanie ekologiczne UE dla wyrobów włókienniczych², zostaną uznane za zgodne z wymogami.

ST4.3 Produkty z bibuły

Wszystkie produkty z bibuły, które oferent ma dostarczyć instytucji zamawiającej w ramach realizacji zamówienia, muszą być zgodne z wymogami [oznakowanie ekologiczne EN ISO 14024 typu I zostanie określone przez instytucję zamawiającą]⁵.

Weryfikacja:

Oferent musi przedstawić wykaz produktów, które dostarczy instytucji zamawiającej w ramach realizacji zamówienia, jak również dokumentację potwierdzającą ich zgodność z wymogami.

ObjaśnieniaWartości zalecane dla (E %) – mydło do rąk

70 % objętości wszystkich nabytych mydeł do rąk, które oferent ma dostarczyć instytucji zamawiającej w ramach zamówienia, musi spełniać wymogi oznakowania ekologicznego UE dotyczące produktów kosmetycznych spłukiwanych⁴.

Wartości zalecane dla (F %) – Ręcznik z materiału włókienniczego

50–75 % wszystkich rolek ręczników z materiału włókienniczego, wyrażonych za pomocą liczby rolek, które oferent ma dostarczyć instytucji zamawiającej w ramach zamówienia, musi spełniać wymogi oznakowania ekologicznego UE dotyczące wyrobów włókienniczych².

Uwaga: Instytucja zamawiająca będzie zobowiązana określić sposób oceniania wartości procentowej, np. według ilości czy wartości.

Wyjątki mogą zaistnieć, jeżeli instytucje mają specjalne wymagania dotyczące czyszczenia.

⁵ Kryteria dotyczące oznakowania ekologicznego UE dla produktów z bibuły są obecnie rewidowane; publikacja zrewidowanej wersji planowana jest do końca 2018 r.

Zwolnienie z wymogów można uzyskać pod warunkiem, że na rynku nie ma dostępnych produktów.

^{o)} E i F stanowią próg, który musi określić zamawiający (specyfikacje techniczne i kryteria udzielenia zamówienia). W objaśnieniach przedstawiono zalecenia dotyczące jego wartości.

3.2.5 Efektywność energetyczna odkurzaczy	
Kryteria podstawowe	Kryteria kompleksowe
KRYTERIA UDZIELENIA ZAMÓWIENIA	
KZ4. Efektywność energetyczna odkurzaczy <i>(takie same zapisy w przypadku kryteriów podstawowych i kompleksowych)</i>	
<p>Punkty przyznawane będą proporcjonalnie ofertom, w których określony procent wszystkich odkurzaczy, które mają być wykorzystane do wykonywania czynności związanych z realizacją zamówienia, w momencie zakupu spełnia wymogi co najmniej następujących klas efektywności energetycznej, określonych w rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) nr 665/2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klasy A w przypadku odkurzaczy zakupionych przed 1.9.2017; • Klasy A+ w przypadku odkurzaczy zakupionych po 1.9.2017.	
Weryfikacja: Oferent musi dostarczyć wykaz odkurzaczy, z których będzie korzystał w trakcie realizacji zamówienia, a także przedstawić dokumentację potwierdzającą ich zgodność z wymogami.	

3.3 Klauzule dotyczące realizacji zamówienia

3.3.1 Produkty do czyszczenia i ich zastosowanie	
Kryteria podstawowe	Kryteria kompleksowe
KLAUZULE DOTYCZĄCE REALIZACJI ZAMÓWIENIA (KRZ)	
KRZ1.1 Stosowane produkty do czyszczenia i akcesoria <i>(takie same zapisy w przypadku kryteriów podstawowych i kompleksowych)</i> Co najmniej dwa razy w roku w trakcie realizacji zamówienia wykonawca musi przedstawić instytucji zamawiającej dokumentację i sprawozdanie dotyczące jego następujących aspektów: 1. rodzaju, współczynnika rozcieńczenia i objętości nabytych produktów do czyszczenia stosowanych przy świadczeniu usług sprzątania, ze wskazaniem, które produkty spełniają wymagania określone odpowiednio w ST1.1, ST1.2, KZ1.1 lub KZ1.2; 2. rodzaju i ilości akcesoriów do czyszczenia stosowanych przy świadczeniu usług sprzątania, ze wskazaniem, które produkty spełniają wymagania określone odpowiednio w ST2.1, ST2.2, KZ2.1 lub KZ2.2. Instytucja zamawiająca może określić zasady stosowania kar za niespełnianie wymogów lub kryteriów.	
KRZ1.2 Dozowanie produktu do czyszczenia <i>(takie same zapisy w przypadku kryteriów podstawowych i kompleksowych)</i>	

Wykonawca musi udostępnić personelowi sprzątającemu odpowiednią aparaturę dozującą i rozcieńczającą stosowane produkty do czyszczenia (np. dozowniki automatyczne, zlewki/nakrętki, pompy ręczne, rozpylacze) oraz udostępnić odpowiednie instrukcje dotyczące prawidłowego dozowania i rozcieńczania, w stosownych przypadkach w miejscu sprzątania lub w siedzibie wykonawcy.

Instytucja zamawiająca może określić zasady stosowania kar za niespełnianie wymogów lub kryteriów.

3.3.2 Szkolenie personelu	
Kryteria podstawowe	Kryteria kompleksowe
KLAUZULE DOTYCZĄCE REALIZACJI ZAMÓWIENIA	
KRZ2 Szkolenie personelu <i>(takie same zapisy w przypadku kryteriów podstawowych i kompleksowych)</i>	
<p>W trakcie realizacji zamówienia wykonawca musi posiadać wewnętrzny program szkolenia personelu lub umożliwić personelowi udział w zewnętrznym programie szkoleniowym obejmującym tematy wymienione poniżej, w przypadku gdy są one związane z zadaniami wykonywanymi przez pracownika w ramach realizacji zamówienia:</p>	
<p><u>Produkty do czyszczenia:</u></p>	
<ul style="list-style-type: none"> – personel należy przeszkolić w kwestii stosowania prawidłowych ilości produktu do każdej czynności sprzątania; – personel należy przeszkolić w kwestii prawidłowego rozcieńczania nierozcieńczonych produktów do czyszczenia i w zakresie korzystania z odpowiedniej aparatury dozującej; – personel należy przeszkolić w kwestii sposobu prawidłowego przechowywania produktów do czyszczenia;	

– szkolenie obejmuje minimalizację zestawu stosowanych produktów do czyszczenia w celu ograniczenia do minimum ryzyka stosowania zbyt dużych ilości produktów do czyszczenia oraz ich niewłaściwego stosowania.

Oszczędność energii:

– personel należy przeszkolić w kwestii stosowania nieogrzewanej wody do rozcieńczania produktów, o ile producent danego produktu nie wskazał inaczej;

– w razie potrzeby personel należy przeszkolić w kwestii stosowania odpowiedniego cyklu prania i właściwej temperatury, zarówno w odniesieniu do pralek przemysłowych, jak i pralek dla gospodarstw domowych;

– w razie potrzeby personel należy przeszkolić w kwestii gaszenia świateł po wykonaniu swoich zadań.

Oszczędność wody:

– w razie potrzeby personel należy przeszkolić w kwestii stosowania wyrobów z mikrofibry w celu zminimalizowania zużycia wody i produktów do czyszczenia.

Odpady:

– personel należy przeszkolić w kwestii stosowania wytrzymałych i przeznaczonych do wielokrotnego użytku akcesoriów do czyszczenia oraz w kwestii ograniczenia do minimum stosowania artykułów jednorazowego użytku do czyszczenia (np. rękawiczek), jeżeli nie zagraża to bezpieczeństwu personelu i nie narusza wymogów w zakresie higieny;

– personel należy przeszkolić w kwestii prawidłowego usuwania ścieków;

– personel musi przejść specjalne szkolenie w zakresie sortowania odpadów powstałych podczas sprzątania. Szkolenie to obejmuje gospodarowanie odpadami stałymi, zarówno w siedzibie przedsiębiorstwa, jak i na terenie sprzątaných obiektów.

Zdrowie i bezpieczeństwo:

– personelowi należy udzielić informacji dotyczących zagadnień zdrowotnych, środowiskowych i związanych z bezpieczeństwem, które odnoszą się do czynności sprzątania, a także zachęcić go do przyjmowania najlepszych praktyk. Wśród nich znajdują się informacje na temat:

- kart charakterystyki i sposobów obchodzenia się z chemikaliami;
- ergonomii i mającego zastosowanie ustawodawstwa krajowego dotyczącego bezpieczeństwa i higieny pracy;
- usuwania, czyszczenia i przechowywania rękawiczek wielokrotnego użytku (w stosownych przypadkach); oraz
- bezpieczeństwa na drodze i ekologicznego stylu jazdy (ma zastosowanie do wnioskodawców, którzy dysponują własnym personelem odpowiedzialnym za prowadzenie pojazdów mechanicznych w ramach świadczenia usług sprzątania).

Wykonawca zapewnia, aby wszyscy nowi pracownicy (zatrudnieni na stałe i na czas określony) wykonujący czynności w zakresie sprzątania w ramach realizacji zamówienia zostali odpowiednio przeszkoleni w ciągu 6 tygodni od rozpoczęcia pracy. Personelowi należy co najmniej raz do roku przedstawiać zaktualizowane informacje na temat wszystkich kwestii wyszczególnionych w niniejszym kryterium. Chociaż takie aktualizowanie informacji nie musi być powtórzeniem szkolenia wstępnego, informacje te powinny obejmować wszystkie wymienione zagadnienia środowiskowe, a dzięki ich udzieleniu zapewnia się, aby odpowiedni personel był w pełni świadomy swoich obowiązków.

Wykonawca informuje instytucję zamawiającą o przeprowadzonych szkoleniach.

Instytucja zamawiająca może określić zasady stosowania kar za niespełnianie wymogów lub kryteriów.

Objaśnienia

Wartości zalecane

Dla pracowników zatrudnionych na czas nieokreślony i pracowników zatrudnionych na czas określony, z umowami na okres dłuższy niż 1 rok: 16 godzin szkolenia wstępnego, 8 godzin szkolenia w ramach corocznych aktualizacji.

Dla pracowników zatrudnionych na czas określony, z umowami na okres nie dłuższy niż 1 rok: 8 godzin szkolenia wstępnego.

Czas trwania szkolenia może być dostosowany do potrzeb i warunków ofert.

3.3.3 Środki oraz praktyki zarządzania środowiskowego	
Kryteria podstawowe	Kryteria kompleksowe
KLAUZULE DOTYCZĄCE REALIZACJI ZAMÓWIENIA	
<p>CPC3 Środki oraz praktyki zarządzania środowiskowego <i>(takie same zapisy w przypadku kryteriów podstawowych i kompleksowych)</i></p> <p>W trakcie realizacji zamówienia wykonawca musi przedstawić instytucji zamawiającej dokumentację i sprawozdanie dotyczące następujących kwestii:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyników monitorowania wskaźników; oraz - wyników oceny oraz, w stosownych przypadkach, działań naprawczych i zapobiegawczych, zgodnie z pisemnymi procedurami przewidzianymi w celu weryfikacji ST3. <p>Sprawozdania te należy udostępnić instytucji zamawiającej do celów weryfikacji.</p> <p>Instytucja zamawiająca może określić zasady stosowania kar za niespełnianie wymogów lub kryteriów.</p>	

3.3.4 Produkty jednorazowego użytku	
Kryteria podstawowe	Kryteria kompleksowe
KLAUZULE DOTYCZĄCE REALIZACJI ZAMÓWIENIA	
<i>(poniższe kryteria mają zastosowanie tylko wtedy, gdy instytucja zamawiająca wymaga dostarczenia produktów jednorazowego użytku w ramach oferty)</i>	
<p>CPC4 Produkty jednorazowego użytku <i>(takie same zapisy w przypadku kryteriów podstawowych i kompleksowych)</i></p>	

Co najmniej dwa razy w roku w trakcie realizacji zamówienia wykonawca musi przedstawić instytucji zamawiającej dokumentację i sprawozdanie dotyczące rodzaju i ilości produktów jednorazowego użytku określonych, w stosownych przypadkach, w ST4.1, ST4.2 i ST4.3.
Instytucja zamawiająca może określić zasady stosowania kar za niespełnianie wymogów lub kryteriów.

3.3.5 Zakup nowych odkurzaczy	
Kryteria podstawowe	Kryteria kompleksowe
KLAUZULE DOTYCZĄCE REALIZACJI ZAMÓWIENIA	
<p>CPC5 Zakup nowych odkurzaczy <i>(takie same zapisy w przypadku kryteriów podstawowych i kompleksowych)</i></p> <p>Wszystkie nowe odkurzacze zakupione przez wykonawcę w celu realizacji zadań związanych z zamówieniem w momencie zakupu muszą spełniać wymogi klasy A+ lub wyższej w zakresie efektywności energetycznej, zgodnie z definicją zawartą w rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE)</p>	

nr 665/2013.

Wykonawca informuje instytucję zamawiającą o zakupie nowych odkurzaczy.

Instytucja zamawiająca może określić zasady stosowania kar za niespełnianie wymogów lub kryteriów.

4 RACHUNEK KOSZTÓW CYKLU ŻYCIA

Rachunek kosztów cyklu życia jest metodą oceny całkowitych kosztów badanej grupy produktów lub usługi. Uwzględnia on wszystkie koszty zakupu, całkowity koszt czynności sprzątnięcia i wszystkie koszty unieszkodliwienia wytworzonych odpadów. Rachunek kosztów cyklu życia ma na celu oszacowanie całkowitych kosztów alternatywnych projektów oraz wybór opcji zapewniającej produkt lub usługę po najniższych całkowitych kosztach zgodne z jakością i funkcją produktu lub usługi. Rachunek kosztów cyklu życia należy przeprowadzić na wczesnym etapie procesu zakupu.

Zastosowanie rachunku kosztów cyklu życia w procedurach zielonych zamówień publicznych może pomóc określić najniższe koszty przy ocenie ofert. Rachunek kosztów cyklu życia może właściwie pomóc władzom uwzględnić nie tylko koszty nabycia produktu lub usługi (np. koszty surowców i produkcji), ale również inne koszty, które zazwyczaj określa i oblicza nabywca (np. koszty utrzymania, koszty bieżące, koszty unieszkodliwiania i recyklingu itp.). Tego rodzaju koszty należy doliczyć do ceny sprzedaży, aby kompleksowo oszacować rachunek kosztów cyklu życia produktu lub usługi.

Ponadto rachunek kosztów cyklu życia bierze pod uwagę ekologiczne efekty zewnętrzne produktu lub usługi w trakcie ich cyklu życia, kiedy możliwe jest określenie ich wartości pieniężnej. Zastosowanie rachunku kosztów cyklu życia może zapewnić dokładniejszy obraz kosztów usługi na wszystkich etapach jej cyklu życia, w tym np. nie tylko kosztów zaopatrzenia, akcesoriów i maszyn, ale także kosztów świadczenia usługi (np. energii elektrycznej i wody wykorzystywanej podczas sprzątnięcia) oraz kosztów pracy.

Dyrektywa 2014/24/UE w sprawie zamówień publicznych określa koszty, które należy uwzględnić w analizie ekonomicznej planowanego zakupu. Dodatkowe informacje można znaleźć w sprawozdaniu technicznym.

Poprzez zielone zamówienia publiczne organy publiczne mogą przedstawić rzeczywiste zachęty dla przemysłu do rozwoju zielonych technologii. W niektórych sektorach usługowych wpływ ten może być szczególnie znaczący ze względu na nabywców publicznych kontrolujących dużą część rynku (np. budynki energooszczędne, transport publiczny, zarządzanie obiektami). Jeśli weźmie się pod uwagę rachunek kosztów cyklu życia danego zamówienia, zielone zamówienia publiczne mogą przynieść oszczędności, wywierając przy tym mniejszy wpływ na środowisko. Mądre zakupy pozwalają zaoszczędzić na materiałach i energii, ograniczyć ilość odpadów i zanieczyszczeń oraz stanowią zachętę do stosowania zrównoważonych wzorców zachowań.

Analizy konkretnych rynków i kosztów przeprowadzone w odniesieniu do usług sprzątanía pomieszczeń prowadzą do następujących wniosków (więcej szczegółów na ten temat można znaleźć w sprawozdaniu technicznym):

Ograniczona dostępność i poziom szczegółowości danych – dane dotyczące rachunku kosztów cyklu życia są rzadko dostępne, a do celów niniejszej analizy nie zidentyfikowano żadnych źródeł szczegółowych danych na poziomie dostawcy. Zidentyfikowane dane dotyczące rachunku kosztów cyklu życia były danymi zagregowanymi na poziomie krajowym z ograniczonej liczby państw członkowskich UE (dodatkowe informacje na ten temat można znaleźć w sprawozdaniu technicznym). Żadne z analizowanych badań nie zawiera szczegółowej analizy rachunku kosztów cyklu życia dla dostawcy usług w zakresie sprzątanía, ale dają one dobry wgląd w strukturę kosztów na poziomie sektora. Dostarczone dane krajowe pozwoliły na porównanie usług sprzątanía świadczonych w wersji konwencjonalnej i zielonej. Czynniki brane pod uwagę w tych badaniach ograniczają się do produktów do czyszczenia i niektórych akcesoriów (np. mopów i ściereczek). Inne aspekty usług sprzątanía są traktowane jako stałe (np. płace i urządzenia energetyczne używane do sprzątanía) i nie różnią się w zależności od wersji konwencjonalnej i zielonej. Nie zidentyfikowano żadnych publicznie dostępnych badań, które obejmowałyby w sposób bardziej kompleksowy różne rodzaje zielonych interwencji. Jedno ze źródeł podało szczegółowe dane dotyczące kosztów dostawcy usług w zakresie sprzątanía, ale nie zawierały one porównania usług świadczonych w sposób zielony i konwencjonalny i odnosiły się do Stanów Zjednoczonych. Ogólnie rzecz biorąc, trudno jest uzyskać źródła danych do analizy rachunku kosztów cyklu życia ze względu na wysoki stopień poufności przypisywany danym finansowym przez poszczególnych dostawców usług w zakresie sprzątanía.

Najważniejszym elementem kosztów są płace personelu – koszty pracy stanowią największą część rozpatrywanych kosztów usług sprzątanía. Dla zielonych produktów i praktyk ma to dwie istotne konsekwencje: 1) wszelkie zmiany pozapłacowych kosztów będą prawdopodobnie nieistotne w kontekście usług sprzątanía; oraz 2) zielone produkty i praktyki, które mogą obniżyć koszty personelu (np. skracając czas sprzątanía), prawdopodobnie przyczynią się do największych korzyści kosztowych.

Koszt „zielonych” produktów do czyszczenia jest niewielki w ogólnej strukturze kosztów sektora – analizowane źródła wykazały, że zielone usługi sprzątanía są korzystne z ekonomicznego punktu widzenia. Ponieważ koszty personelu stanowią największy pojedynczy element wydatków, inwestowanie w zielone produkty i praktyki w zakresie sprzątanía prawdopodobnie nie spowoduje znacznego wzrostu kosztów.

Koszty bezwzględne produktów zielonych różnią się w poszczególnych krajach – analizowane badania (więcej szczegółów w sprawozdaniu technicznym) pokazują, że cena zielonych produktów do czyszczenia nie musi być wyższa niż w przypadku produktów konwencjonalnych, chociaż ceny różnią się w poszczególnych krajach. Zainteresowane strony podkreśliły również, że ceny i dostępność zielonych produktów (w tym produktów do czyszczenia i akcesoriów) różnią się znacznie w zależności od kraju. Różnice między krajami mogą być znaczne i nie należy stosować uogólnień dotyczących kosztów i dostępności.

Stosowanie „zielonych” urządzeń lub „zielonych” praktyk w zakresie sprzątnia niesie ze sobą liczne korzyści – analizowane badania dotyczące wyrobów z mikrofibry (więcej szczegółów można znaleźć w sprawozdaniu technicznym) ilustrują złożoność prowadzenia kompleksowego badania rachunku kosztów cyklu życia dotyczącego usług w zakresie sprzątnia: koszt ściereczek z mikrofibry jest wyższy niż koszt konwencjonalnych ściereczek z bawełny, ale stosowanie ich znacznie poprawia wydajność sprzątnia, skracając jego czas, ograniczając zużycie produktów do czyszczenia oraz zmniejszając negatywny wpływ na zdrowie personelu, i w związku z tym może prowadzić do znacznego obniżenia kosztów. Inne rodzaje zielonych praktyk w zakresie sprzątnia, takie jak zapewnienie lepszych szkoleń dla personelu, mogą przynieść wiele podobnych korzyści i przyczynić się do znacznej redukcji kosztów.

4.1 Koszty proponowanych kryteriów

Nowo zaproponowane kryteria zielonych zamówień publicznych	Znaczna różnica między zielonym i nie zielonym	Szacunkowe znaczenie rachunku kosztów cyklu życia dla usług sprzątnia
Szkolenie personelu	Wpływ na rachunek kosztów cyklu życia jest znaczący, ale trudno go wyliczyć w sposób kompleksowy	Okolo 1 %
Środki oraz praktyki zarządzania środowiskowego	Koszt konfiguracji (projektu SZŚ) jest przystępny, ale koszty wdrożenia mogą być znaczne, a korzyści kosztowe są nieznane.	Koszt konfiguracji wynosi <1 % rachunku kosztów cyklu życia; koszty wdrożenia mogą być znaczne.
Stosowanie produktów do czyszczenia o niskim poziomie wpływu na środowisko	Zielone produkty mogą być znacznie droższe	Między 1 % a 3 %
Stosowanie skoncentrowanych, nierozcieńczonych produktów do czyszczenia	W dłuższej perspektywie czasowej nierozcieńczone produkty do czyszczenia są tańsze niż produkty gotowe do użycia.	Ograniczenie o ok. 1 %–3 %

Stosowanie wyrobów z mikrofibry	Wyroby z mikrofibry są droższe, ale stanowią znaczną oszczędność w rachunku kosztów cyklu życia	Ograniczenie o 9 % (+1 % kosztów, - 10 % czasu pracy personelu)
Stosowanie akcesoriów do czyszczenia o niskim poziomie wpływu na środowisko	Dane rynkowe niewystarczające do wyciągnięcia wniosków	Mniej niż 1 %-2 %.
Efektywność energetyczna odkurzaczy	Dane rynkowe niewystarczające do wyciągnięcia wniosków	Około 2 %

(Więcej szczegółów w sprawozdaniu technicznym)